

Länstyrelsen
Örebro län

Michael Andersson
Direkt: 019-19 35 60
michael.andersson@t.lst.se

SKÖTSELPLAN
2007-10-22

Dnr: 5112-12484-2007

Skötselplan för naturreservatet Svartkärr i Lekebergs kommun

Bilaga 4 till beslut om bildande av naturreservat

1. Syfte

Syftet med naturreservatet Svartkärr är att bevara biologisk mångfald, bevara värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter, samt tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Reservatet avser bevara områdets växt- och djurliv, som är knutna till naturtyperna ädellövskog och betesmark på kalkhaltig mark. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

2. Områdesbeskrivning

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Naturreservatet Svartkärr
RegDOS-id	2013327
Skyddsform	Naturreservat
Län	Örebro län
Kommun	Lekebergs kommun
Församling	Hidinge
Lägesbeskrivning	2 km SV Vintrosa tätort
Areal	3,7 hektar
Markägare	Naturvårdsverket
Naturgeografisk region	Skogslandskapet S om Norrlandsgränsen
Ekonomiskt kartblad	104 39, 105 30
Markslag	Skogsmark 3,1 ha, betesmark 0,6 ha
Naturtyper	Ädellövskog, betesmark
Prioriterade bevarandevärden	Ädellövskog på kalkgrund, betesmark på kalkgrund, grova träd, död ved, skyddsvärd flora och fauna.
Natura 2000-namn:	Svartkärr
Natura 2000-id:	SE0240084
Natura 2000-habitat:	Ädellövskog 9020

2.2 Natur och vegetation

Ädellövslogen utgör merparten av reservatet. (Följande beskrivning enligt Löfgren 1997.) Det är en tämligen öppen högstammig ask-alm-lund med mycket hassel och exklusiv flora. Berggrunden utgörs av sedimentär kalk. Kalkblock ses här och där i markytan.

I den västra delen finns stora exemplar av björk och lönn. Här växer mindre bestånd av nässelklocka, blåsippa och smörboll.

I nordöstra delen av reservatet är fältskiktet avsevärt rikare med skogsstarr, tvåblad, luktsyska, vispstarr, blåsippa, ormbär m.m. På ask- och almbaser finns tjocka mattor av trubbfjädermossa, delvis ymnigt fertil, upptill två meter på stammarna.

Reservatets södra del innehåller skogstry och hassel samt en rad lundväxter med bl a höga krav på kontinuitet av gamla träd och halvskuggiga-skuggiga skogsmiljöer: fågelstarr, lundstarr, skogsnycklar, nästrot, vätteros, tvåblad, grå vårtlav *Acrocordia gemmata*, lönnlav *Bacidia rubella* m.m. Här hittades mjölspindling *Cortinarius flavovirens* (sårbar, VU) 1992 på en av sina tre svenska lokaler, tillsammans med stinkbrosking *Micromphale foetidum* (missgynnad, NT), irismusseron *Lepsta irina*, gul lökspindling *Cortinarius fulmineus*, blek rökriska *Lactarius azonites*, stor alriska *L. liliacinus*, piltofskivling *Pholiota limonella* och svavelmusseron *Tricholoma sulphureum*.

I en tämligen gles del av lunden kan man på frisk mark finna ett rikt bestånd av kärrfibbla bland liljekonvalj, den senare över 1000-tals kvadratmeter.

Reservatets norra spets utgör en del av en större öppen betesmark. Betet sträcker sig in i lundbrynets bestånd av hassel och ask. På den öppna betesmarken växer bl a blåsuga, knippfryle, svinrot, sibirisk björnloka m.m. I skogsbrynet växer blåsippa och gullviva. Här finns även död ved i form av torrakor och lågor.

2.3 Bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

Rik flora av i första hand kärlväxter och svampar, som är gynnade av kalkberggrunden och kontinuitet i förekomsten av ädellövträd på platsen.

Kulturhistoriska bevarandevärden

Inga kända i reservatet.

Bevarandevärden för friluftslivet

Området är vid reservatsbildningen föga nyttjat av friluftslivet.

2.4 Källor

Gärdenfors, U. (red.), 2005. *Rödlistade arter i Sverige 2005*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
 Larsson, K.H. (red.), 1997. *Rödlistade svampar i Sverige*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
 Länsstyrelsen i Örebro län, 1984. *Naturvårdsöversikt Örebro län*, publ.nr: 1984:5.
 Länsstyrelsen i Örebro län, 2006. *Bevarandeplan för SE0240084 Svartkärr*. Uppdaterad 2006-04-10.
 Löfgren, L., 1997. *Svartkärr, Lekebergs kommun, Botanisk inventering*. Länsstyrelsen i Örebro län, naturvård, publ.nr: 1997:09.

3. Skötselområden med mål och åtgärder

Reservatet är indelat i tre skötselområden, med utgångspunkt från den skötsel som ska genomföras:

1. Skog
2. Betesmark
3. Anordningar för besökare

3.1 Skötselområde 1: Ädellövskog, 3,1 hektar*Beskrivning*

En tämligen öppen högstammig ask-alm-lund med mycket hassel och exklusiv flora. Kalkblock ses här och där i markytan. I den västra delen finns stora exemplar av björk och lönn. Här växer mindre bestånd av nässelklocka, blåsippa och smörboll. Svampfloran är artrik. Även arter knutna till gran förekommer.

Mål

Området ska utgöra en ädellövskog, med litet inslag av gran.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen ädellövskog är 3,1 hektar,
- minst 90 % av följande arter återfinns i reservatet: mjölspindling, gul lökspindling, stinkbrosking, blek rökriska, svavelmusseron,

trubbfjädermossa, kärrfibbla, blåsippa, smörboll, fågelstarr, lundstarr, lundelm, skogsnycklar, nästrot, vätteros, tvåblad, grå vårtlav och lönnlav.

- gran finns på högst 10 % av grundytan,
- mängden död lövträdsved är minst 20 m³sk/hektar.

Skötselåtgärder

Kontroll av andelen gran utförs 2011 och därefter vart 12:e år.
Röjning av granplantor vid behov.

3.2 Skötselområde 2: Betesmark, 0,6 hektar

Beskrivning

Den norra delen av reservatet utgör del av en större betesmark.

Mål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen naturbetesmark är 0,6 hektar.

Skötselåtgärder

Årligt bete.

Vid behov röjning av uppträngande lövsly.

3.3 Anordningar för besökare

Mål

Besökare ska få information om reservatets syfte, naturvärden, skötsel och föreskrifter. Besökare ska ha möjlighet att parkera med bil vid reservatet. En gammal stig i reservatet kan eventuellt underhållas.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- en parkeringsplats med plats för 2 personbilar,
- en informationstavla i anslutning till parkeringsplatsen,
- en hänvisningsskylt finns vid allmän väg.

Skötselåtgärder

En parkering anläggs och en informationstavla och hänvisningsskylt sätts upp.

4. Övrigt

4.1 Anordningar vid jakt

Det är inte tillåtet att uppföra jakttorn i reservatet. Det är inte heller tillåtet att röja fram siktgator eller stödutfodra vilt. Markeringar i terrängen ska vara temporära och möjliga att avlägsna efter jakten.

4.2 Reservatsgränsmarkeringar

Reservatets gränsmarkeringar ska göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

5. Uppföljning

5.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder har genomförts. Den som Länsstyrelsen anlitat för en skötselåtgärd ansvarar för dokumentation av vad som genomförts och när det gjorts.

5.2 Uppföljning av bevarandemål

Ett program för uppföljning av reservatets bevarandemål ska utarbetas av Länsstyrelsen.

6. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet	Finansiering
Utmärkning av reservatsgränsen	2008	1	Reservatsanslag
Informationsskylt om reservatet	Senast 2010	1	Reservatsanslag
Hänvisningsskylt från allmän väg	Senast 2010	2	Reservatsanslag
Kontroll av andelen gran	2011 och vart 12:e år	1	Reservatsanslag
Röjning av gran	Vid behov	2	Reservatsanslag
Anläggning av parkeringsplats	Senast 2010	2	Reservatsanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	1	Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål	Enligt program som upprättas av Länsstyrelsen	2	Reservatsanslag
Uppföljning av gränsmarkering	Var 6:e år	1	Reservatsanslag